

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 12

van **BART CLAES**

datum: 10 oktober 2024

---

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

3M Belgium Zwijndrecht - Stopzetting PFAS-productie

Op 25 september 2024 heeft 3M Belgium zijn jaarrekening neergelegd voor het boekjaar 2023. Een boekjaar dat met een overgedragen verlies van 508.367.995 euro en een negatief eigen vermogen van 265.039.362 euro werd afgesloten.^[1]

Verder vermeldt dat jaarverslag expliciet wat de definitieve stopzetting van PFAS-productie op zijn vestigingseenheid in Zwijndrecht betreft: "De Vennootschap heeft in januari 2023 de intentie aangekondigd om alle PFAS gerelateerde productie uit te faseren tegen eind 2025. De Vennootschap heeft in de loop van november 2023 laten weten dat het versneld alle PFAS gerelateerde productie zou stoppen in Zwijndrecht. Het merendeel van deze productie activiteiten zijn reeds gestopt tegen eind 2023. Een beperkt aantal productie activiteiten zullen in 2024 nog worden voortgezet, maar deze zullen naar schatting tegen eind augustus 2024 zijn afgerond. Hierna zullen de betrokken systemen en opslagtanks naar een propere (en veilige) staat worden gebracht."

1. Heeft de minister van Omgeving intussen al opdracht gegeven aan de afdeling Handhaving om na te gaan of de PFAS-productieactiviteiten op bovenvermelde site zoals aangekondigd door het bedrijf ook al effectief definitief zijn stopgezet, en of alle systemen en opslagtanks daadwerkelijk in een propere en veilige staat werden gebracht zodat ze geen verder gevaar voor mens en leefmilieu vormen? Zo niet, waarom niet en wanneer zal de afdeling Handhaving zo'n inspectie uitvoeren? Zo ja, wanneer werd die opdracht gegeven en die inspectie uitgevoerd, en wat was het inspectieresultaat?
2. Hoe verhoudt die precare jaarrekeningssituatie zich ten opzichte van de lopende sanerings- en vergoedingsverplichtingen die respectievelijk door enerzijds de Vlaamse overheidsdiensten tot op heden werden opgelegd en anderzijds de vergoedingsregeling(en) die tussen het bedrijf en de vorige Vlaamse minister van Omgeving (namens de Vlaamse Regering) werd(en) afgesloten met betrekking tot de PFAS/PFOS-verontreiniging op en rond de bedrijfssite in Zwijndrecht? Komt 3M Belgium die verplichtingen en regelingen tot op heden nog altijd nauwgezet na, en zal het bedrijf dat in de toekomst nog altijd (kunnen) doen of heeft de minister intussen indicaties dat de naleving van die verplichtingen en regelingen op termijn in het gedrang kan/zal komen? Graag ook een overzicht van alle saneringsverplichtingen en vergoedingsregelingen die in het kader van de PFAS/PFOS-verontreiniging op de site in Zwijndrecht tot nu werden opgelegd, met inbegrip van de vermelding welke onderdelen daarvan al volledig zijn nagekomen, en welke nog door 3M Belgium moeten worden uitgevoerd (inclusief aanduiding voor gepland tijdspad).

[1] Zie <https://consult.cbso.nbb.be/consult-enterprise/0402683721>

ANTWOORD

op vraag nr. 12 van 10 oktober 2024
van **BART CLAES**

---

1. De afdeling Handhaving van het Departement Omgeving volgt de resterende PFAS-activiteiten bij 3M van nabij op. Tijdens een maandelijks overleg, waarbij ook VMM, OVAM en Departement Zorg aanwezig zijn, wordt door 3M steeds de laatste stand van zaken met betrekking tot de stopzetting besproken. De meeste PFAS-gerelateerde processen zijn ondertussen gestopt, maar 3M heeft vertraging opgelopen waardoor het oorspronkelijke doel van augustus 2024 niet werd gehaald. Er worden op dit moment geen eindproducten meer geproduceerd. Er worden enkel nog nevenproducten in stabiele toestand gebracht om geschikt te maken voor afvalverwerking. Volgens de laatste stand van zaken zou deze activiteit nog tot november plaatsvinden, waarna dan de uiteindelijke reiniging en uitdienststelling van de installaties wordt uitgevoerd. Van zodra de resterende PFAS-processen worden stopgezet, zal de afdeling Handhaving de nodige controles uitvoeren en de staat van de installatie inspecteren.
2. De verplichtingen met betrekking tot bodemonderzoek en sanering worden bepaald door het Bodemdecreet. Aanvullend werd op 6 juli 2022 een Saneringsovereenkomst afgesloten tussen de Vlaamse Regering, OVAM, VMM en 3M met afspraken over de aanpak van de PFAS-verontreiniging rondom de fabriek in Zwijndrecht. Op 31 maart 2023 nam de Vlaamse Regering het sitebesluit 'PFAS 3M - Zwijndrecht', waarin aan 3M een aantal extra maatregelen rond bodemverontreiniging, gezondheid en natuurbescherming werden opgelegd.

Bodemonderzoek en sanering

Gelet op de omvang van het betrokken gebied worden het bodemonderzoek en de bodemsanering in fases aangepakt.

Eerste beschrijvende bodemonderzoek

Er is aan 3M opgelegd dat uiterlijk op 31 januari 2022 een eerste gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek moest worden ingediend. Op 27 januari 2022 heeft 3M uitstel gevraagd voor de indiening van dit bodemonderzoek. Op 1 februari 2022 heeft de OVAM 3M overeenkomstig artikel 16.3.27 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid aangemaand om het gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek zo spoedig als mogelijk en uiterlijk op 10 februari 2022 in te dienen.

Op 10 februari 2022 is het eerste gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek, voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in het woon- en landbouwgebied in Zwijndrecht, ingediend. In dit beschrijvende bodemonderzoek wordt het humaan-toxicologische risico van de verontreiniging geëvalueerd.

Eerste gefaseerde bodemsaneringsproject

Op 7 april 2022 is door de OVAM opgelegd dat uiterlijk op 1 juli 2022 een eerste gefaseerd bodemsaneringsproject moest worden ingediend voor het gebied dat het meest dicht bij 3M gelegen is. Tegen 1 december 2022 moest een bodemsaneringsproject volgen voor het verder gelegen gebied. Daarnaast is opgelegd dat uiterlijk op 1 december 2022 een volgend gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek moest worden opgesteld.

Op 1 juli 2022 is een eerste gefaseerd bodemsaneringsproject ingediend. Op 14 juli 2022 heeft 3M dit bodemsaneringsproject na overleg met OVAM terug ingetrokken. Op 15 juli 2022 zijn door OVAM nieuwe termijnen opgelegd voor de indiening van gefaseerde bodemsaneringsprojecten.

Op 29 juli 2022 is het gefaseerde bodemsaneringsproject voor de aanpak van het humaan-toxicologisch risico van de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in het woon- en landbouwgebied dat het meest dicht bij het terrein van 3M gelegen is (de zogenaamde 'zone 1A') ingediend. OVAM heeft dit bodemsaneringsproject op 27 oktober 2022 conform verklaard, met een reeks voorwaarden. Op 20 april 2023 is het kwaliteitsplan voor de sanering bij de OVAM ingediend. In het conformiteitsattest is aan 3M Belgium de voorwaarde opgelegd dat een verkeersplan moet worden opgesteld voor de sanering. De aan- en afvoer van gronden zal immers veel vrachtverkeer met zich meebrengen. In overleg met de betrokken overheden zijn door 3M de verschillende opties voor ontsluiting geëvalueerd en is uiteindelijk geopteerd voor een tijdelijke brug over de E34 vanuit de Neerstraat. Door de gemeente Zwijndrecht is in juli 2024 een omgevingsvergunning afgeleverd voor deze brug. Er is door 3M voorzien om eind 2024 te starten met de bouw van de brug waarna in het voorjaar van 2025 de sanering van start kan gaan. Zoals opgelegd door het Sitebesluit voorziet 3M een volledig herstel van de tuinen na de sanering.

Tweede beschrijvende bodemonderzoek

Op 30 november 2022 is uitstel gevraagd voor de indiening van het tweede gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in het woon- en landbouwgebied. Op 8 december 2022 heeft de OVAM 3M aangemaand overeenkomstig artikel 16.3.27 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid om het gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek zo spoedig als mogelijk en uiterlijk op 31 december 2022 in te dienen.

Op 30 december 2022 is in opdracht van 3M Belgium een tweede gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek ingediend, voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in het overige woon- en landbouwgebied. Op 28 februari 2023 heeft de OVAM dit bodemonderzoek niet-conform verklaard aan de bepalingen van het Bodemdecreet. Op 3 maart 2023 heeft de OVAM 3M aangemaand overeenkomstig artikel 16.3.27 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid om het gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek zo spoedig als mogelijk en uiterlijk op 31 maart 2023 in te dienen.

Op 31 maart 2023 is een gewijzigd tweede gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde ingediend.

Bodemsaneringsprojecten vaste deel aarde in zone 1B en zone 2

Op 23 december 2022 heeft de OVAM 3M overeenkomstig artikel 16.3.27 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ertoe aangemaand om de gefaseerde bodemsaneringsprojecten voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in zone 1B en zone 2 uiterlijk op 31 december 2022 in te dienen. Op 13 januari 2023 heeft de OVAM 3M overeenkomstig artikel 16.3.27 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ertoe aangemaand om de gefaseerde bodemsaneringsprojecten voor de verontreiniging in het vaste deel van de aarde in zone 1B en zone 2 uiterlijk op 15 april 2023 in te dienen, gelet op de indiening van het tweede gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek (cf. infra).

Bodemsaneringsproject voor vaste deel van de aarde in overig woon- en landbouwgebied

Op 31 mei 2023 is door de OVAM aan 3M opgelegd dat tegen 1 oktober een gefaseerd bodemsaneringsproject moet worden ingediend voor het vaste deel van de aarde in overig woon- en landbouwgebied. Deze termijn werd niet gerespecteerd door 3M

Belgium. Op 27 oktober 2023 heeft OVAM een proces-verbaal lastens 3M Belgium opgesteld wegens het niet nakomen van haar verplichtingen in het kader van het Bodemdecreet. Op 20 november 2023 heeft OVAM aan 3M een bestuurlijke maatregel met dwangsom opgelegd om uiterlijk op 1 april 2024 het gefaseerde bodemsaneringsproject in te dienen.

Beschrijvende bodemonderzoeken voor de natuurgebieden en Linkeroever

Op 27 april 2023 heeft de OVAM opgelegd dat uiterlijk 1 juni 2023 de gefaseerde beschrijvende bodemonderzoeken voor de bodemverontreiniging met PFAS-componenten in de zone Natuurgebied en in de zone Linkeroever ingediend moeten worden.

Op 1 juni 2023 zijn in opdracht van 3M Belgium de gefaseerde beschrijvende bodemonderzoeken voor de natuurgebieden en Linkeroever ingediend. Op 18 juli 2023 heeft de OVAM deze bodemonderzoeken niet-conform verklaard aan de bepalingen van het Bodemdecreet. Er is aan 3M Belgium opgelegd dat uiterlijk op 1 oktober 2023 een gewijzigd gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek moet worden ingediend. Deze termijn werd niet gerespecteerd door 3M Belgium. Op 25 oktober 2023 heeft OVAM een proces-verbaal lastens 3M Belgium opgesteld wegens het niet nakomen van haar verplichtingen in het kader van het Bodemdecreet. Op 13 november 2023 heeft de OVAM aan 3M Belgium een bestuurlijke maatregel met dwangsom opgelegd die bepaalt dat het gefaseerd beschrijvend bodemonderzoek uiterlijk op 23 december 2023 moet worden ingediend bij de OVAM.

Beschrijvend bodemonderzoek '3M Zwijndrecht en omgevende gebieden'

Op 22 december 2023 is het beschrijvende bodemonderzoek '3M Zwijndrecht en omgevende gebieden' in opdracht van 3M Belgium ingediend bij de OVAM. Dit beschrijvende bodemonderzoek omvat de verontreiniging met PFAS-componenten in zowel het vaste deel, het grondwater, het oppervlaktewater als de waterbodem op het 3M-terrein en al de omliggende gebieden dus zowel woon- en landbouwgebied, het industriegebied, Linkeroever en de natuurgebieden. Op 20 februari 2024 heeft de OVAM een beslissing genomen over dit bodemonderzoek.

- 3M Belgium moet uiterlijk op 1 april 2024 een gefaseerd bodemsaneringsproject laten indienen voor de gemengde, overwegend historische verontreiniging met PFAS-componenten in het vaste deel van de aarde in het woongebied in Zwijndrecht en Beveren.
- Voor de gemengde, overwegend historische verontreiniging met PFAS-componenten in het vaste deel van de aarde, het diepe en het ondiepe grondwater in al de overige deelgebieden en in het diepe en het ondiepe grondwater in het woongebied in Zwijndrecht en Beveren moet 3M Belgium uiterlijk op 1 december 2024 een gefaseerd bodemsaneringsproject laten indienen. Voor de nieuwe verontreiniging in de waterbodem van de Palingbeek en Blokkesdijk moet 3M Belgium eveneens uiterlijk op 1 december 2024 een gefaseerd bodemsaneringsproject laten indienen.

In de beslissing over het beschrijvende bodemonderzoek van 22 december 2023 geeft de OVAM aan dat het beschrijvende bodemonderzoek is opgesteld op basis van de huidige richtlijnen. De OVAM geeft aan dat de kennis over PFAS nog volop in ontwikkeling is en aan dat zij zich het recht voorhoudt om op basis van nieuwe inzichten aan 3M Belgium een verplichting tot bijkomend onderzoek op te leggen, zoals reeds gebeurd is voor de vermoedelijke nieuwe bodemverontreiniging die ontstaan is ten gevolge van recente emissies (cf. infra).

Voorzorgsmaatregelen in woon- en landbouwgebied

Op 3 maart 2023 is door de OVAM na de niet-conformverklaring van het tweede gefaseerde beschrijvende bodemonderzoek aan 3M Belgium opgelegd dat voorzorgsmaatregelen moeten worden uitgevoerd in het woon- en landbouwgebied om de blootstelling aan de verontreiniging te beperken. Deze maatregelen houden het voeren van communicatie in over maatregelen om blootstelling te beperken en een inventarisatie van de huidige kritische blootstellingsroutes.

Op 31 oktober 2023 is in opdracht van 3M Belgium een voorstel van voorzorgsmaatregelen voorgelegd. Op 30 november 2023 heeft de OVAM aan 3M Belgium opgelegd dat deze maatregelen moeten worden uitgevoerd. Deze maatregelen houden een 'chicken for cash'-programma in voor mensen die nog steeds kippeneieren uit het gebied gebruiken, een aanpak voor moestuinen die nog altijd in het gebied bestaan en een aanpak van waterputten in het gebied die nog gebruikt worden. De uitvoering van deze maatregelen moet aan de OVAM gerapporteerd worden.

Bodemsaneringsproject 'overig woongebied'

Op 29 maart 2024 is een gefaseerd bodemsaneringsproject ingediend voor de aanpak van het humaan-toxicologische risico van de verontreiniging in het vaste deel van de aarde voor de percelen met woonfunctie en recreatieve functie in Zwijndrecht en Beveren. Dit gaat om de gronden die niet zijn opgenomen in het bodemsaneringsproject van 29 juli 2022 voor de 'zone 1A'. Op 8 april 2024 is dit bodemsaneringsproject onvolledig verklaard door de OVAM. Op 30 april 2024 is een gewijzigd gefaseerd bodemsaneringsproject ingediend. Dit bodemsaneringsproject is op 26 juli 2024 niet-conform verklaard door de OVAM, op basis van onder meer op basis een ongunstig advies van het Departement Zorg. Er is opgelegd dat uiterlijk op 15 oktober een aangepast bodemsaneringsproject moet worden ingediend. Op 15 oktober 2024 is een gewijzigd bodemsaneringsproject ingediend. Dit bodemsaneringsproject is momenteel in beoordeling door de OVAM.

Maatregelen tegen verontreinigd grondwater in de Palingbeek

In januari 2022 is aan 3M opgelegd dat maatregelen genomen moeten worden om instroom van verontreinigd grondwater in de Palingbeek tegen te gaan. In september 2022 is een pilootfase van een hydraulische barrière opgestart. Deze vangt verontreinigde grondwater op voor het in de Palingbeek terecht komt. Op 25 juli 2023 is in opdracht van 3M een bodemsaneringsproject ingediend voor de zuivering en lozing van water afkomstig van de op te starten full-scale hydraulische barrière. Dit bodemsaneringsproject is op 23 oktober 2023 conform verklaard door de OVAM. Aansluitend is de full-scale barrière opgestart, die over een afstand van 500 m grondwater opvangt, zuivert en loost. De werking van deze barrière wordt viermaandelijks gerapporteerd aan de OVAM.

Het Sitebesluit van 31 maart 2023 bepaalt dat 3M Belgium een evaluatie moet maken van een fysieke barrière tussen het terrein van 3M enerzijds en de Palingbeek en Blokkersdijk anderzijds. Op 28 april 2023 is in opdracht van 3M Belgium een nota overgemaakt. Op 19 juli 2023 gaf de Vlaamse Regering via de minister voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aan dat deze nota niet voldeed. Op 29 september 2023 is in opdracht van 3M Belgium een aanvullende evaluatie overgemaakt. Op 22 december 2023 gaf de Vlaamse Regering via de minister voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aan dat de relevantie van een fysieke barrière verder beschouwd moet worden in het nieuwe bodemsaneringsproject dat opgesteld zal moeten worden voor het 3M-terrein.

Bodemsaneringsproject voor slib uit de Palingbeek

Op 4 juli 2024 is een gefaseerd bodemsaneringsproject ingediend voor de ruiming van het slib uit de Palingbeek als een eerste stap in de aanpak van de beek. Dit

bodemsaneringsproject is op 8 oktober 2024 conform verklaard door de OVAM. De start van de ruiming is voorzien voor dit najaar.

Stofmitigatieplan

Naar aanleiding van metingen van verhoogde gehalten aan PFAS in de lucht midden 2023 is op 28 juli 2023 aan 3M Belgium de voorzorgsmaatregel opgelegd dat een stofmitigatieplan worden opgesteld. Op 14 augustus 2023 is dit plan aan de OVAM bezorgd. Het plan houdt maatregelen in om stofopwaaiing vanop het 3M-terrein te voorkomen. Op 4 september 2023 is dit plan met opmerkingen goedgekeurd door de OVAM. De uitvoering van het stofmitigatieplan moet per kwartaal gerapporteerd worden aan de OVAM.

Beschrijvend bodemonderzoek ten gevolge van emissies uit productie

In september 2023 bleek dat emissies van het EMSD-productieproces van 3M vermoedelijk aanleiding hebben gegeven tot een bodemverontreiniging met C4 PFAS-parameters. Op 16 februari 2024 is door de OVAM aan 3M Belgium opgelegd om uiterlijk op 1 september 2024 een beschrijvend bodemonderzoek te laten indienen voor de nieuwe verontreiniging met PFAS-componenten ten gevolge van de emissies uit productie en de vastgestelde verhoogde waarden in de lucht. Dit beschrijvend bodemonderzoek werd op 30 augustus 2024 ingediend. Dit rapport is nog niet beoordeeld door de OVAM.

Fabrieksterrein 3M

Op 8 december 2022 werd in opdracht van 3M het bodemsaneringsproject ingediend voor de zone waar de nieuwe bedrijfswaterzuivering van 3M gepland is. Het bodemsaneringsproject werd op 9 maart 2023 conform verklaard door de OVAM. Op 21 maart 2023 werd het kwaliteitsplan voor de bodemsanering ingediend. Deze bodemsanering is momenteel in uitvoering.

De bodemsanering op het fabrieksterrein die wordt uitgevoerd volgens het bodemsaneringsproject van 29 oktober 2008 wordt verdergezet. Deze bestaat uit een beheersing van de verontreiniging op het bronperceel. De stand van zaken hiervan wordt jaarlijks gerapporteerd.

Saneringsovereenkomst 3M

In de Saneringsovereenkomst is een totaal van 571.326.293,10 euro aan middelen vastgelegd om de engagementen hard te maken. De meeste financiële engagementen uit deze overeenkomst werden door 3M ingelost of zitten in een voorbereidend traject tot betaling. Specifiek gaat het over de financiële middelen voor prioritaire bodemsanering, de vereiste bedragen aan de Vlaamse overheid, investeringen in milieutechnologie, compensatie aan getroffen landbouwers en compensatie aan Lantis.

- De saneringsovereenkomst legt 3M Belgium op om een waarborg van 250 miljoen euro te stellen voor het uitvoeren van prioritaire saneringsmaatregelen. Dat is ook gebeurd. De betaling aan de Vlaamse overheid van bijkomende kosten in verband met PFAS-emissies ter waarde van 100 miljoen euro werd overgemaakt.
- Wat betreft het engagement tot investering in geavanceerde waterzuiveringssystemen om PFAS te verwijderen (115 miljoen euro) heeft 3M aangekondigd om de aanvraag hiervoor nog dit jaar onder de vorm van een bodemsaneringsproject bij OVAM in te dienen. De realisatie is volgens 3M voorzien in 2027.
- De compensaties voor 2024 in het kader van de compensatieregeling (5 miljoen euro) voor de getroffen landbouwers in het gebied rond 3M wordt momenteel voorbereid voor uitbetaling. Dit proces wordt opgevolgd door mijn administratie en de sectororganisaties. In 2022 en 2023 werden al bedragen van respectievelijk 1,8 en 1,5 miljoen euro aan compensaties voor wegens de impact van de ingestelde no-regretmaatregelen geleden schade uitbetaald.

- Bij navraag blijkt dat Lantis in een gerechtelijk traject is getreden omtrent de tenuitvoerlegging van de tweede schijf die 3M in ondersteunende diensten moet leveren aan Lantis. Voor meer details verwijst ik naar mijn collega bevoegd voor beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

Vanuit de Saneringsovereenkomst wordt 3M, naast hun financiële verplichtingen, ook geacht een actief communicatiebeleid te voeren naar de betrokken overheden, administraties, stakeholders en burgers:

- Op regelmatige tijdstippen vindt er overleg plaats tussen 3M en vertegenwoordigers van de Afdeling Handhaving, de VMM, de OVAM en het departement Zorg (cf. het antwoord op vraag 1).
- Op regelmatige tijdstippen vindt er overleg plaats tussen 3M en de gemeente Zwijndrecht.
- Er werd door 3M ook een website gemaakt (<https://nl.pfas.3m.com/samenwerkenpfas/>) met informatie over PFAS, het beheer van de site in Zwijndrecht en bodemwerkzaamheden. Op deze website is de informatie over o.a. sanering echter niet altijd eenvoudig terug te vinden.
- 3M organiseert ook zoals voorzien bewonersvergaderingen voor omwonenden i.v.m. de bodemsanering. Op 29 mei van dit jaar vond een infomarkt plaats ter duiding van het ingediende BSP voor de sanering van de tweede residentiële zone en recreatiepercelen.
- Deze communicatie wordt op lokaal niveau ook opgevolgd door de leden van het beheercomité van het saneringsverbond. Ik zal in de volgende weken met hen in contact treden, hun signalen capteren en hun prioriteiten bespreken.

Sitebesluit

Het Sitebesluit legt aan 3M Belgium ook een tussenkomst op in de extra kosten voor grondverzet en bemalingen waarmee eigenaars/gebruikers van gronden worden geconfronteerd ten gevolge van de aanwezigheid van de PFAS-verontreiniging. 3M heeft de documenten voor een regeling rond grondverzet uitgewerkt die ter beschikking worden gesteld via de websites van de gemeentes Beveren en Zwijndrecht.

Conclusie

Ik stel samen met u vast dat 3M Belgium de verplichtingen van het Bodemdecreet, de engagementen van de Saneringsovereenkomst en de bepalingen van het Sitebesluit schoorvoetend nakomt. Zo heeft 3M een aantal administratieve beroepen ingediend tegen beslissingen van de OVAM, die echter allen ongegrond of zonder voorwerp zijn verklaard. Conform artikel 7, derde onderdeel van de Saneringsovereenkomst moest 3M afstand doen van een aantal procedures. Intussen werden al deze procedures stopgezet met uitzondering van de procedure voor de Raad van State aangaande de vernietiging van de eerste veiligheidsmaatregel van 29 oktober 2021. Hierover lopen er contact tussen de advocaten van het Vlaams gewest en van 3M. Momenteel is nog een annulatieberoep van 3M Belgium tegen het Sitebesluit hangende bij de Raad van State. De administraties volgen de stappen van 3M Belgium dan ook nauw op en nemen waar nodig stappen op het vlak van handhaving.

De saneringsovereenkomst legt 3M Belgium op om een waarborg van 250 miljoen euro te stellen voor het uitvoeren van prioritaire saneringsmaatregelen. Dat is zoals hierboven reeds aangegeven ook gebeurd. Op 17 mei 2024 heeft de Vlaamse Regering een wijziging van het Bodemdecreet goedgekeurd waarbij de OVAM de bevoegdheid krijgt om een saneringsplichtige te verplichten om op haar verzoek financiële zekerheden te stellen tot waarborg van de uitvoering van de wettelijke saneringsplicht. We houden dit instrument achter de hand om de uitvoering van de saneringsplicht door 3M Belgium te garanderen.